

Forskning og dokumentation

januar 2011 - august 2011

Hanne Mette Ridder lektor, ph.d., Institut for Kommunikation, Aalborg Universitet. Kontakt: hanne@hum.aau.dk

Specialeafhandlinger i musikterapi

Siden sidste opdatering har 9 studerende forsvaret deres kandidatspeciale ved musikterapiuddannelsen:

Aase Hyldgaard: *Musikterapi og demens – forebyggelse af magtanvendelse og arbejdsskader.*

Anne Rauff Larsen: *Musikterapeutisk vejledning.*

Gitte Daasbjerg: *Receptiv musikterapi – et casestudie af den receptive musikterapis bidrag til et musikterapeutisk forløb med en bruger i socialpsykiatrien.*

Louise Jentoft: *Musikterapi i og som folkeoplysningsvirksomhed.*

Mai Elena Song Thorn: *Når det stumme får stemme.*

Maria Peralta Fernández: *Using musical improvisation in a curricular diversification group with teenagers.*

Nazaret Gómez Roca: *Songwriting with adolescents in a Secondary School.*

Ulla Ladegaard Jacobsen: *Musikterapi i sorgarbejde: Et kvalitativt casestudie om improvisation i arbejdet med forsinket sorg.*

Ursula Skou: *Frirum i forandring: Receptiv gruppemusikterapi med pårørende til demente.*

De 7 nye kandidater i musikterapi er fra uddannelsen i Aalborg, og 2 er fra musikterapiuddannelsen i Vitoria, Spanien. De spanske kandidater er de første, som efter en ny model har skrevet speciale i Aalborg, og interessetilkendegivelsen fra andre studerende fra Vitoria, i forhold til at følge modellen, er stor. Dette kan lade sig gøre da Vitoria-uddannelsen har samstemt deres studieordning med Aalborg-uddannelsens, således at diverse eksaminer og praktikophold kan godkendes, hvorefter de studerende, efter en engelsk sprogtest, kan lade sig indskrive som specialestuderende.

Alle kandidatspecialer fra musikterapi er tilgængelige på nettet via AAUs hjemmeside på adressen <http://projekter.aau.dk> bortset fra enkelte som indeholder fortroligt casemateriale.

Nyt fra Forskerprogrammet i musikterapi

Som beskrevet andetsteds her i bladet døde leder af Forskerprogrammet i Musikterapi, professor **Tony Wigram**, d. 24.6.2011 efter at have været syg i et år. I sygdomsperioden blev ledelsen af forskerprogrammet varetaget af undertegnede i tæt samarbejde med **Lars Ole Bonde**, **Inge Nygaard Pedersen**, **Ulla Holck** og **Niels Hannibal** som alle er ph.d.-vejledere på forskerprogrammet, og som har fulgt programmet tæt gennem mange år. Ledelsen varetages ligeledes fremover af undertegnede.

I foråret 2011 er musikterapeut **Anne Mette Rasmussen** og kunstterapeut **Vibeke Skov** blevet optaget som ph.d.-studerende, og **Britta Frederiksen** starter sin ph.d.-forskning d. 1.10.2011.

En lille delegation bestående af **Anne Mette Rasmussen**, **Søren Hald**, **Märith Bergström**, **Monika Geretsegger**, **XiJing Chen**, **Sylka Uhlig** og **Hanne Mette Ridder** repræsenterede Danmark og forskerprogrammet ved verdenskonferencen i musikterapi. Der afholdes verdenskonference hvert 3. år, og denne gang gik turen til Seoul i Korea. Det er første gang en WFMT-konference afholdes i Asien, så med mere en 1300 deltagere fra 45 lande blev dette til den største MT-konference nogensinde. På WFMTs hjemmeside er der videofilm med indtryk fra konferencen og fra de 4 spotlightsessions hvor undertegnede havde den store ære at bidrage med et indlæg.

Fagfællebedømte skriftserier/antologier med fokus på musikterapi

Med 2-3 års mellemrum er der siden 1998 udkommet et årsskrift om musikterapi i psykiatrien med bidrag af en efterhånden stor gruppe musikterapeuter. Artiklerne i det 6. årsskrift handler alle om musikterapi med klienter indenfor det psykiatriske område, men med stor alsidighed i foci; fra brugen af kreative medier i supervision, assessment, skærmning og magtanvendelse til en oversigt over nyeste udvalgte internationale undersøgelser.

(Bonde, L.O. (red.) (2011) Musikterapi i psykiatrien. *Årsskrift 6*. Musikterapiklinikken, Aalborg Psykiatriske Sygehus, & Aalborg Universitet)

I Norge udgives en skriftserie med fokus på musik og helse, og i den 4. udgivelse i denne serie kredsnes om hvordan musik spiller "en hovedrolle i den proces, der kaldes individets identitetsdannelse". Med forfattere fra Sverige, Danmark og Norge belyses "flere af de helse- og identitetsaspekter som fremmes gennem musikoplevelser" som det lyder i forordet.

(Stensæth, K. & Bonde, L.O. (red.) (2011) Musikk, helse, identitet. *Skriftserie fra Senter for musikk og helse*. Norges Musikkhøgskole)

I en international antologi, som er redigeret af **Felicity Baker** og **Sylka Uhlig**, tydeliggøres betydningen af stemme og vokalisering i musikterapi. Udover et indledende og afsluttende kapitel er der 15 kapitler med bidrag af musikterapeuter verden over der arbejder med stemmen; enten med terapeutens egen stemme, med klientens stemme, med terapeut og klient sammen, og med eller uden akkompagnement. Der kan være en særlig opmærksomhed på vejtrækningen, på suk og 'primal sounds', på vokalisering, intonation, toning og chanting og endelig på brug af sange som fx fællessang eller sangskrivning. Bogens forord er skrevet af **Diane Austin**, og de to redaktører er begge tilknyttet musikterapiforskerprogrammet i Aalborg. Felicity Baker som tidligere studerende og nu vejleder, og Sylka Uhlig som ph.d.-studerende. Bogen er dedikeret til **Tony Wigram** med ordene: *Without your many years of devotion to the discipline, music therapy would not be where it is today.*

(Baker, F. & Uhlig, S. (red.) (2011) *Voicework in music therapy. Research and practice*. London: Jessica Kingsley Publishers)

Det tidligere online tidsskrift *Music Therapy Today*, som blev redigeret af **David Aldridge** og **Jörg Fachner**, og udgivet første gang i 2000, er nu gået i æteren igen efter en pause siden 2008. Tidsskriftet var en del af internetportalen *Musicaltherapyworld* som måtte lukke ned, men i forbindelse med WFMTs overtagelse af dette forum blev *Music Therapy Today* udgivet i en særudgave som konferenceskift. For interesserede forfattere er der deadline for indsendelse af artikler til næste nummer d. 2. januar 2012. Artiklerne vil blive peer-reviewed, dvs. bedømt af fagfæller, inden det godkendes til trykning. I tilknytning til WFMTs overtagelse af *Musicaltherapyworld* er det nu muligt igen at få adgang til den artikel- og materialedatabase som Aldridge og kolleger i sin tid oprettede.

(http://www.musictherapytoday.wfmt.info/Music _ Therapy _ Today/Home.html)

Det nordiske tidsskrift for palliativ medicin, *Omsorg*, udkommer 4 gange

årligt, og har i sit sommernummer musikterapi som tema med den norske musikterapiprofessor **Brynjulf Stige** som gæsteredaktør. Den indledende artikel er af **Trygve Aasgaard** og handler om kunstneriske terapiformer i palliativ omsorg for børn. Hernæst er der en artikel om eftermiddagsmusik, som er et musikalsk underholdningstilbud i et musikterapeutisk arbejdsfelt af **Leif Birger Rasmussen**. Herudover er der i temanummeret artikler af bl.a. **Jon-Roar Bjørkvold**, **Audun Myskja** og undertegnede.

(*Omsorg. Nordisk tidsskrift for palliativ medicin* (2011) årgang 28, nr.2. Bergen: Fagbokforlaget)

Effekt-undersøgelser

D. 11. august skriver DR.DK på deres hjemmeside "Musik hjælper kræftpatienter", og forklarer videre at "Musik er dejligt og tilsyneladende godt for meget. Et ganske nyt Cochrane-studie kortlægger, at musik har stor effekt på kræftpatienters angst. Studiet viser også, at musikken kan have positiv indflydelse på patienternes humør generelt, ligesom det kan have indvirkning på opfattelsen af smerter og dermed også opfattelse af livskvalitet. De positive effekter er opnået enten ved behandlingsforløb ledet af musikterapeuter eller blot ved at lytte til optaget musik" (www.dr.dk/sundhed/forskning). Resultaterne er fra en Cochrane-oversigt af **Bradt, Dileo, Grocke** og **Magill** der blev publiceret online d. 10. august 2011. (Bradt, J., Dileo, C., Grocke, D., & Magill, L. (2011) Music interventions for improving psychological and physical outcomes in cancer patients. *The Cochrane Library*.)

En finsk undersøgelse af musikterapi publiceret i *The British Journal of Psychiatry* viser at der hos depressive sker et signifikant større fald i symptomer på depression og angst ift. en kontrolgruppe. Herudover stiger det generelle funktionsniveau signifikant mere hos de depressive. I undersøgelsen indgik 79 personer diagnosticeret med depression som alle fik 5-6 individuelle psykoterapisessioner, hvilket er standardpraksis i Finland. Herudover fik interventionsgruppen 20 timers individuel musikterapi med 2 ugentlige sessioner, mens kontrolgruppen blot fik standardbehandlingen. Efter 6 måneder var der stadig forskel mellem de to grupper, dog uden signifikans.

(Erkkilä, J., Punkanen, M., Fachner, J., Ala-Ruona, E., Pöntiö, I., Tervaniemi, M., Vanhala, M., & Gold C. (2011) Individual music therapy for depression: randomised controlled trial. *Br J Psychiatry*. 2011 Aug; 199: s. 132-9. Epub 7. april 2011.)

Andet: e-tidsskrift og CEDOMUS

Som før nævnt er 6. nummer af årsskriftet *Musikterapi i psykiatrien* udkommet. Årsskriftet vil fremover blive udgivet som e-tidsskrift på nettet, og i den forbindelse vil tidligere årsskrifter blive gjort tilgængelige på nettet. Med henblik på at få den trykte årbog konverteret til et elektronisk tidsskrift har **Lars Ole Bonde** og kolleger modtaget en bevilling på 29.000,- kr. fra Forskningsrådet for Kultur og Kommunikation.

Det videnskabelige personale på musikterapiuddannelsen ved AAU udgør *Vidensgruppen for Musikterapi*. Vidensgruppen har i en årrække gennemført mange forsknings- og dokumentationsprojekter med en række forskellige samarbejdsparter og rettet mod meget forskellige klientgrupper. I takt med et stigende behov for at dokumentere klinisk praksis og påvise en målbar effekt af behandling, aktivitet eller træning, får vidensgruppen mange henvendelser om hjælp til at formulere ansøgninger og projektbeskrivelser. De mange henvendelser er vigtige og inspirerende for vidensgruppens medlemmer, men samtidig har det været vanskeligt at prioritere alle projekterne. Dette problem ser ud til at blive løst på fornemste vis! Dekanen på Humanistisk Fakultet ved AAU har bevilget midler til at vidensgruppen kan koordinere deres indsats for at udbygge og formidle musikterapi som evidensbaseret behandlingsform. I første omgang arbejdes der på at etablere Center for Dokumentation og Forskning i Musikterapi (CEDOMUS) med lektor **Ulla Holck** som centerleder. Herudover har dekanen bevilget midler til at igangsætte et projekt mhp. at etablere tværfaglige samarbejdsrelationer, som kan styrke en musikterapeutisk indsats på somatiske sygehuse. Denne koordinerede indsats for professionel musikanvendelse i somatikken står adjunkt **Karin Schou** for.